

PRESSMEDDELANDE nr 134/24

Luxemburg den 10 september 2024

Domstolens dom i de förenade målen C-29/22 P, KS och KD mot rådet m.fl., och C-44/22 P, kommissionen mot KS m.fl.

Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp): Domstolen preciserar räckvidden av unionsdomstolens behörighet

Domstolen är inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken behörig att pröva lagligheten av handlingar och underlåtenheter som inte är direkt kopplade till de politiska och strategiska val som görs inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och att tolka dem.

KS och KD, familjemedlemmar till personer som försvunnit eller dödats i Kosovo år 1999, väckte talan vid Europeiska unionens tribunal. Målet rör Europeiska unionens civila uppdrag i Kosovo (Eulex), som genomförts inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Tribunalen fann att den var uppenbart obehörig att pröva talan och avvisade den. Efter överklagande preciserar domstolen att unionsdomstolen visst är behörig att pröva lagligheten av handlingar och underlåtenheter som inte direkt är kopplade till de politiska och strategiska val som görs inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och att tolka dem. Detsamma gäller bland annat beslut som fattats av Eulex Kosovo vad gäller urvalet av personal eller införande av kontrollåtgärder eller rättsmedel.

År 2008 etablerade Europeiska unionen ett civilt uppdrag, ett rättsstatsuppdrag, kallat Eulex Kosovo, som bland annat fick ansvar för att utreda brott – fall där personer försvunnit eller dödats i Kosovo år 1999, i samband med konflikten i landet. År 2009 inrättades en kommitté för granskning av iakttagandet av de mänskliga rättigheterna, med ansvar för att pröva klagomål om påstådda kränkningar av de mänskliga rättigheterna från Eulex Kosovos sida under utförandet av uppdraget.

Efter att KS och KD gett in klagomål, fann granskningskommittén i november 2015 respektive oktober 2016 att flera grundläggande rättigheter hade kränkts. I mars 2017 avslutade kommittén ärendena, samtidigt som den konstaterade att de rekommendationer som utfärdats till uppdragschefen för Eulex Kosovo endast delvis hade följts av denne. KS väckte talan om utomobligatoriskt ansvar mot Europeiska unionens råd, Europeiska kommissionen och Europeiska utrikestjänsten för bland annat åsidosättande av flera bestämmelser i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen). I december 2017 förklarade sig tribunalen uppenbart obehörig att pröva talan.¹

KS och KD väckte därefter en ny talan vid tribunalen mot rådet, kommissionen och utrikestjänsten. De yrkade ersättning för den skada som de ansåg sig ha lidit till följd av olika handlingar och underlåtenheter, särskilt avseende de undersökningar som gjorts under uppdraget Eulex Kosovo. De gav också, i juni 2021, in en begäran om åtgärder för processledning som handlade om att få tillgång till Eulex Kosovos operationsplan i dess helhet. I november 2021 avvisade tribunalen, med samma motivering, denna talan.²

Efter överklagande upphäver domstolen idag delvis detta senare beslut från tribunalen och återförvisar i övrigt målet till tribunalen.

Domstolen erinrar om att eftersom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken ingår i unionens

konstitutionella ram, gäller de grundläggande principerna för unionens rättsordning även detta politikområde. Bland dessa principer märks respekt för rättsstaten och de grundläggande rättigheterna, värden som fordrar att unionens myndigheter är underkastade domstolskontroll.

Varken de artiklar i fördragen och i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna som slår fast rätten till ett effektivt rättsmedel eller ett åberopande av kränkningar av grundläggande rättigheter motiverar förvisso i sig att unionsdomstolen förklarar sig behörig. Den begränsning av domstolens behörighet på den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitikens område som föreskrivs i fördragen är för övrigt **inte oförenlig med rätten till ett effektivt rättsmedel enligt Europakonventionen**. Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna har slagit fast att behörigheten för domstolarna i en stat får begränsas konstitutionellt när det gäller handlingar som är oupplösligt förbundna med hur staten hanterar sina internationella relationer.

När domstolen tolkar fördragen mot bakgrund av bland annat rätten till ett effektivt rättsmedel och rättsstatens principer, **konstaterar den emellertid att den är behörig att pröva lagenligheten av handlingar eller underlåtenheter som hör till den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken som inte direkt är kopplade till politiska och strategiska val och att tolka dessa handlingar**.

I förevarande fall utgör Eulex Kosovos kapacitet att rekrytera personal en akt avseende den dagliga förvaltningen som ingår i fullgörandet av uppdraget. **De beslut som Eulex Kosovo fattar om valet av den personal som uppdraget använder har inte något direkt samband med de politiska eller strategiska val som Eulex Kosovo gör inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken**.

Domstolen når samma slutsats vad gäller avsaknaden av bestämmelser om **rättshjälp inom ramen för granskningskommitténs förfaranden**. Likaså finner domstolen, när det gäller avsaknaden av **genomförandebefogenheter** för granskningskommittén och avsaknaden av **rättsmedel** för de kränkningar som kommittén konstaterat, att beslutet att låta Eulex Kosovos handlingar och underlåtenhet omfattas av en kontrollmekanism endast rör en aspekt av uppdragets administrativa förvaltning.

Vidare konstaterar domstolen, enligt ett motsvarande synsätt, att **avsaknaden av korrigerande åtgärder** för att komma till rätta med de kränkningar av grundläggande rättigheter som granskningskommittén konstaterat och avsaknaden av en **seriös rättslig prövning** av KD:s ärende rör en underlåtenhet att vidta individuella åtgärder och inte är direkt kopplade till de politiska eller strategiska valen inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

Däremot har de **resurser som ställs till Eulex Kosovos förfogande** och beslutet att **återkalla det verkställande mandatet** för uppdraget ett direkt samband med sådana politiska eller strategiska val. Tribunalen gjorde således inte en felaktig rättstillämpning när den förklarade sig obehörig att pröva den delen av KS och KD:s talan.

PÅPEKANDE: En dom eller ett beslut som meddelats av tribunalen kan överklagas till domstolen. Överklagandet ska vara begränsat till rättsfrågor. Ett överklagande hindrar i regel inte att tribunalens avgörande verkställs. Om överklagandet kan tas upp till prövning och är välgrundat, upphäver domstolen tribunalens avgörande. Domstolen kan slutligt avgöra målet om det är färdigt för avgörande. Om så inte är fallet återförvisar domstolen målet till tribunalen, som är bunden av det avgörande som domstolen meddelat med anledning av överklagandet.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext och eventuellt en resumé](#) av domen publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Håll dig uppdaterad!

1 Beslut av den 14 december 2017, KS/rådet m.fl. ([T-840/16](#)).

2 Beslut av den 10 november 2021, KS och Kd/rådet m.fl. ([T-771/20](#)).